

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE
nr 12/1991-92 med anledning av ltm Bert Häggbloms m.fl. hemställningsmotion till landskapsstyrelsen om införande av visstidsförordnanden för avdelningschefer och jämförbara tjänster i landskapsförvaltningen.

Landstinget har den 9 december 1991 inbegärt lagutskottets yttrande över motionen. Utskottet, som hört byråchefen Jörgen Erlund, ordföranden för AKAVA-Åland Karl-Johan Edlund samt ordföranden för TOC-TÅ Sirkka-Liisa Kankkonen, får härmed anföra följande.

I motionen föreslås att avdelningschefer och därmed jämförbara tjänsteinnehavare inom landskapsförvaltningen i framtiden borde anställas för viss tid. Med dessa tjänstemän skulle särskilda avtal ingås.

Enligt 4 § tjänstemannalagen för landskapet Åland (61/87) kan tjänst inrättas som tjänst med grundlön eller med avtalslön. Har tjänsteman antagits i tjänst med avtalslön ingår landskapsstyrelsen enligt 25 § samma lag skriftligt avtal om de villkor som skall iakttas i tjänsteförhållandet. I avtalet kan i sådana fall särskilt bestämmas om avlöningen. I 7 kap. tjänstemannalagen finns bestämmelser om uppsägning av tjänsteförhållande. Uppsägning kan ske endast på grund av de särskilda skäl som lagen anger.

Utskottet konstaterar att den som utnämnts till en ordinarie tjänst normalt innehar tjänsten till dess avsked beviljas. Att övergå till förordnanden på viss tid är därför möjligt endast i samband med att ifrågavarande tjänster blir lediga och genom att landskapsstyrelsen då avstår från att besätta tjänsten på ordinarie bas. En annan möjlighet är att landstinget stiftar en särskild lag om att vissa tjänster besätts med avtalslön.

I landskapsstyrelsens handlingsprogram anges att landskapsstyrelsen "avser att utreda ett system med anställning för viss tid för högre tjänstemän inom förvaltningen". Av formuleringen i programmet framgår att beredningen skall omfatta möjligheten att på viss tid anställa också andra tjänstemän än centrala ämbetsverkets avdelningschefer.

Utskottet förutsätter att landskapsstyrelsen allsidigt kommer att bereda frågan om anställningar på viss tid. Utskottet delar uppfattningen att ett sådant system kan ha stimulerande effekter både för förvaltningen och tjänstemännen. Det bidrar sannolikt till att förvaltningens effektivitet ökar och till att tjänstemännens arbetsmotivation stärks. Å andra sidan är arbetsmarknaden inom landskapets offentliga sektor, särskilt vad gäller

ledande poster, begränsad vilket kan leda till svårigheter för berörda tjänstemän att erhålla andra anställningar sedan ett tidsbegränsat förordnande utlöpt. Tjänstemannalagens 8 och 13 §§ anger vidare vissa kriterier för opartiskt bemötande som landskapsstyrelsen måste beakta också om tjänster tillsätts på viss tid.

Eftersom frågan om ett system med anställning för viss tid av högre tjänstemän inom landskapsförvaltningen redan har aktualiserats i landskapsstyrelsens handlingsprogram och eftersom tjänstemannalagen redan ger vissa möjligheter till sådana anställningar, är en hemställan i ärendet inte påkallad. Frågan måste dessutom utredas närmare innan ytterligare beslut fattas. Utskottet avstyrker därför motionen.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Landstinget förkastar hemställningsmotionen nr 16/1991-92.

Mariehamn den 17 december 1991

På lagutskottets vägnar:

Sune Eriksson
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Sune Eriksson, viceordföranden Sundback samt ledamöterna Isaksson och Christer Jansson.